

Особливості звернення стягнення на доходи боржника

05.10.2016 набрав чинності Закон України «Про виконавче провадження» № 1404-VIII в редакції від 02.06.2016 (далі – Закон).

Згідно статті 5 Закону примусове виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) (далі – рішення) покладається, зокрема, на органи державної виконавчої служби.

Державний виконавець зобов'язаний вживати передбачених Законом заходів щодо примусового виконання рішень, неупереджено, ефективно, своєчасно і в повному обсязі вчиняти виконавчі дії.

Заходами примусового виконання є звернення стягнення на кошти, цінні папери, інше майно (майнові права), корпоративні права, майнові права інтелектуальної власності, об'єкти інтелектуальної, творчої діяльності, інше майно (майнові права) боржника, у тому числі якщо вони перебувають в інших осіб або належать боржникові від інших осіб, або боржник володіє ними спільно з іншими особами; звернення стягнення на заробітну плату, пенсію, стипендію та інший дохід боржника; вилучення в боржника і передача стягувачу предметів, зазначених у рішенні; заборона боржнику розпоряджатися та/або користуватися майном, яке належить йому на праві власності, у тому числі коштами, або встановлення боржнику обов'язку користуватися таким майном на умовах, визначених виконавцем; інші заходи примусового характеру, передбачені цим Законом.

Законом передбачено певну черговість звернення стягнення майно та доходи боржника.

Так, в першу чергу стягнення за виконавчими документами звертається в на кошти боржника у національній та іноземній валютах, інші цінності, у тому числі на кошти на рахунках боржника у банках та інших фінансових установах.

У разі відсутності у боржника коштів та інших цінностей, достатніх для задоволення вимог стягувача, стягнення невідкладно звертається також на належне боржнику інше майно, крім майна, на яке згідно із законом не може бути накладено стягнення.

У разі відсутності у боржника достатніх коштів чи рухомого майна стягнення звертається на об'єкти нерухомого.

Стягнення на заробітну плату, пенсію, стипендію та інші доходи боржника звертається у разі відсутності в боржника коштів на рахунках у банках чи інших фінансових установах, відсутності чи недостатності майна боржника для покриття в повному обсязі належних до стягнення сум, а також у разі виконання рішень про стягнення періодичних платежів.

За іншими виконавчими документами виконавець має право звернути стягнення на заробітну плату, пенсію, стипендію та інші доходи боржника без застосування заходів примусового звернення стягнення на майно боржника - за письмовою заявою стягувача або за виконавчими документами, сума стягнення за якими не перевищує п'яти мінімальних розмірів заробітної плати.

Інструкцією з організації примусового виконання рішень (далі – Інструкція) передбачено деякі особливості звернення стягнення на доходи боржника.

Так, при виконанні в примусовому порядку виконавчих документів про стягнення сум коштів, що перевищують п'ять мінімальних розмірів заробітної плати, виконавець у першу чергу перевіряє наявність коштів на рахунках боржника шляхом направлення відповідних запитів, а також перевіряє майновий стан боржника.

Слід звернути увагу, що при виконанні рішень про стягнення коштів із засуджених стягнення на доходи, які вони отримують у відповідних органів і установ виконання покарань, звертається державним виконавцем лише після перевірки коштів на рахунках боржника та іншого майна для покриття в повному обсязі належних до стягнення сум.

Якщо органи і установи виконання покарань розташовані за межами території, на яку поширюється компетенція органу державної виконавчої служби, виконавче провадження після перевірки майнового стану боржника у передбаченому розділом V Інструкції порядку підлягає передачі разом з актом про відсутність майна до відповідного органу державної виконавчої служби для організації виконання.

Про звернення стягнення на заробітну плату, пенсію, стипендію та інші доходи боржника виконавець вносить постанову, яка надсилається для виконання підприємству, установі, організації, фізичній особі, фізичній особі - підприємцю, які виплачують боржнику відповідно заробітну плату, пенсію, стипендію та інші доходи.

При цьому, якщо боржник працює на роботах з періодичним нарахуванням заробітної плати (сезонні роботи в сільському господарстві, на риболовецьких та рибопереробних підприємствах тощо), відрахування проводяться в міру нарахування заробітної плати.

Якщо боржник працює за сумісництвом на кількох підприємствах, відрахування проводяться із заробітку за кожним місцем роботи на підставі окремо винесених виконавцем постанов.

За кожною постановою про стягнення підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами, фізичними особами - підприємцями, з якими боржник перебуває у трудових відносинах, щокварталу та після закінчення строку відповідних виплат або у разі звільнення працівника подається окремий звіт про здійснені відрахування та виплати за встановленою формою.

Звіт про здійснені відрахування та виплати долучається до матеріалів виконавчого провадження.

Після надходження до виконавця звіту про здійснені відрахування та виплати у зв'язку зі звільненням боржника виконавець не пізніше наступного робочого дня вносить інформацію про стягнення коштів до виконавчого документа шляхом проставлення відповідної відмітки та до автоматизованої системи виконавчого провадження.

Слід зауважити, що контроль за правильним і своєчасним відрахуванням із заробітної плати та інших доходів боржника здійснюється виконавцем за власною ініціативою, в тому числі за заявою стягувача шляхом перевірки правильності та своєчасності відрахувань підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами та фізичними особами - підприємцями, з якими боржник перебуває у трудових відносинах, про що складається відповідний акт.

Інформує управління державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції в Одеській області